

KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ

Ani windfall tax nezabránila odborům Sokolovské uhelné vyjednat 13% růst mezd

Odboráři ze Sokolovské uhelné dodrželi již zaběhnutou tradici a před koncem roku úspěšně uzavřeli se zaměstnavatelem kolektivní smlouvu pro rok 2023. Vyjednávání probíhalo za ztížených podmínek, když na návrh vlády Sněmovna a následně Senát schválili „windfall tax“ neboli daň z mimořádných zisků, a zaměstnavatelé začínali přepočítávat vše, co společnost čeká v roce 2023 a jak se to projeví na chodu Sokolovské uhelné. Nakonec odboráři se zaměstnavatelem nadělili sobě a zaměstnancům hodnotný vánoční dárek. O vyjednávání, sjednaných benefitech a mzdách HGN hovořil s předsedou Sdružení odborových organizací Sokolovské uhelné Janem Smolkou.

Vyjednávali jste úplně novou kolektivní smlouvu, nebo dodatek?

Vyjednávali jsme novou kolektivní smlouvu, protože v Sokolovské uhelné máme vždy kolektivní smlouvu platnou na kalendářní rok. Na delší časové období jsme nechtěli vyjednat z důvodů změn, které se u nás pořád dějí. Tak jsme uzavřeli nebo uzavíráme jenom roční smlouvu.

Za stávající situace v těžebním průmyslu zřejmě vyjednávání nebylo jednoduché. Je to tak?

Kolektivní vyjednávání není nikdy jednoduché. Samozřejmě je období, že se vyjednává snadněji, protože jsou lepší vyhlídky. Když jsme zahájili kolektivní vyjednávání pro rok 2023, tak vyhlídky moc dobré nebyly, přestože se našim společností na uhlí i na výrobě elektrické energie daří. Ale přijetím vládního rozhodnutí dvou mimořádných daní nás trošičku zmrazili. Přesto se podařilo nasmlouvat velice slušnou kolektivní smlouvu.

Zdanění přišlo na začátku kolektivního vyjednávání, a to komplikace asi byla. Nebyť toho, mohl být konečný výsledek lepší?

Ano, to rozhodnutí přišlo až v průběhu vyjednávání, a přesto mělo určitý vliv, protože zaměstnavatelé začali přepočítávat vše, co je čeká v roce 2023. Jak se to projeví na chodu Sokolovské uhelné i z pohledu budoucnosti jednotlivých společností, výhledů, investic a

všeho, co s tím souvisí tak, aby firma obstála nejen v letošním roce, ale i v budoucnu.

Přes všechny komplikace se podařilo vyjednávání dovést do konce. O kolik si horníci v roce 2023 polepší?

V kolektivní smlouvě jsme vyjednali růst mezd o 7 procent. K tomu máme nasmlouvané dvě mimořádné prémie, a ještě máme dohodnuté jedno procento mzdy navíc. Takže celkově porostou mzdy v Sokolovské uhelné o 13 %.

No, to je ale dobrý výsledek, ne?

Výsledek je to velice dobrý a my jsme maximálně spokojeni právě z toho pohledu, o kterém jsem hovořil. To znamená v souvislosti s provozem hnědouhelných společností a společností na výrobu elektrické energie, ale hlavně i proto, že jsme chtěli, aby v současnosti naši zaměstnanci měli určité pokrytí vysoké inflace, která na ně a jejich rodiny dopadá. Na pokrytí všeho, co vlastně dnes potřebují k životu.

Navýšení mezd je prioritou, ale odbory dojednávají také zaměstnanecké benefity. Je to tak?

Benefity máme potvrzené ve výši z roku 2022. Dokonce se nám podařilo takzvaný osobní účet zaměstnance povýšit ze čtyř set korun na částku 700 korun měsíčně pro každého. Tento osobní účet zaměstnanci používají podle svého rozhodnutí na požitky, které jsou stanoveny v kolektivní smlouvě. Ať už je to zá-

vodní stravování, sport, kultura, zdravotnictví. A tyto požitky mohou následně čerpat.

Už máte nějaké ohlasy odborářů nebo zaměstnanců?

V čase našeho rozhovoru jsme před slavnostním podpisem kolektivní smlouvy a zatím jsme nezveřejnili, že je smlouva v tomto rozsahu připravená k podpisu. A navíc na to úzce navazuje kolektivní vyjednávání v dceřiných společnostech Sokolovské uhelné, proto jsme nechtěli všechno uspěchat. Z pohledu předsedy odborového sdružení řeknu, že jsme spokojeni, třínáctiprocentní růst zaměstnanecké mzdy v této době je velice slušný úspěch.

To bezesporu je.

Ze zkušeností ale vím, že ne všichni zaměstnanci budou s dosaženým růstem mezd spokojeni. Je to takový obecný trend v naší společnosti.

Uzavřená kolektivní smlouva tedy platí pro Sokolovskou uhelnou. Budete vyjednávat ještě smlouvy pro dceřiné společnosti?

Ano, vyjednáváme kolektivní smlouvy pro každou dcerku zvlášť. A smlouvy už se vyjednávají podle ekonomické síly dané společností. Už to nepokrývá jako v loňském roce matka z toho

důvodu, že v době, když jsme začali vyčleňovat tyto celky mimo Sokolovskou uhelnou, bylo přislíbeno, že rok 2022 bude ještě rokem hájení a pomoci ze strany matky dcerám. V roce 2023 už jedou po vlastních kolejkách. Přesto chceme pro dcery vyjednat za stávajících podmínek co nejvíc.

Všechny smlouvy vyjednává vaše odborové sdružení?

Odborové sdružení působí společně i v dceřiných společnostech, ale samozřejmě už to není jedna kolektivní smlouva.

Co očekáváte, že rok 2023 přinese firmám a odborům?

Tak zaprvé očekáváme určitý klid, abychom mohli závěry, které jsme v kolektivní smlouvě dojednali, průběžně plnit, abychom dál se zaměstnavatelem mohli vyjednat – teď řeknu trošku v uvozovkách – něco i nad rámec kolektivní smlouvy. A samozřejmě využít současné výše cen elektrické energie a uhlí ve prospěch zaměstnanců: dostat pro ně za daných možností co nejvíc.

Petr Kolev

Zaměstnancům skupiny Sev.en porostou mzdy o 11 %, odbory dojednaly také benefity

Dodatky podnikové kolektivní smlouvy vyjednali a podepsali v závěru loňského roku odboráři se zaměstnavateli ze skupiny Sev.en Energy. Úvod vyjednávání zkomplikovala vláda, když rozhodla zavést od 1. ledna 2023 „windfall tax“, tedy odvod z nadměrného příjmu z prodeje vyrobené elektřiny. I přes všechny komplikace dospěli vyjednávači k úspěšnému závěru, a tak zaměstnanci společností Severní energetická, Vršanská uhelná a Sev.en Inntech znají podmínky, za kterých budou pracovat a o kolik si polepší v roce 2023. O dojednaných mzdách a benefitech jsme hovořili s předsedou Sdružení odborových organizací CCG Most Jaromírem Frantou.

Za stávající situace v těžebním průmyslu zřejmě vyjednávání nebylo jednoduché. Je to tak?

Ono to není nikdy jednoduché. Lom Československá armáda je zatížen územními limity. Řadu let jsme postupně utlumovali těžbu uhlí. Před rokem a půl jsme propouštěli zaměstnance, protože se z uhlí nevyplatilo vyrábět elektřinu. A poté se ta situace mávnutím kouzelného proutku, nebo spíše vlivem energetické a ekonomické krize, náhle změnila. Těžby uhlí vzrostly na maximum, uhelné elektrárny v tuto chvíli jedou naplno, aby firmy a domácnosti v Česku měly dostatek elektrické energie. Šli jsme do kolektivního vyjednávání s tím, že se skupině Sev.en daří, a můžeme tedy nasmlouvat pro zaměstnance nejen slušný mzdový růst, ale také benefity, na které jsme v minulosti ani nepomysleli.

A do toho najednou přišla nečekaná komplikace...

Bohužel, v okamžiku, kdy jsme přišli za zaměstnavatelem s konkrétními návrhy a požadavky, Fialova vláda uvalila na firmy na tři roky solidární daň a dvojí zdanění mimořádných zisků. Jedná se o souběh neočekávaných vysokých nákladů pro firmy s dopadem na zaměstnance. Zaměstnavatel nás také hned zkraje upozornil, že nad kolektivním vyjednáváním visí takzvaná válečná daň. Tím vláda téměř znehodnotila náš návrh.

Přes všechny komplikace se podařilo dodatky dojednat a podepsat. O kolik si tedy horníci v novém roce 2023 polepší?

Se zaměstnavatelem jsme domluvili mzdový nárůst 11 procent. Za ekonomické a energetické krize, kdy Česká národní banka predikuje na rok 2023 dvoucifernou inflaci, se bezesporu jedná o slušný výsledek.

Nač ta skromnost, je to přece výborný výsledek.

Samozřejmě jsme chtěli víc, ale solidární daň a ta lichva ze strany státu nám udělala čáru přes rozpočet. V odborovém sdružení máme přesné informace a víme, jak negativním způsobem zasáhne windfall tax do rozpočtů těžebních organizací a uhelných elektráren. Proto jsme museli z našich původních nároků ustoupit. Ale i tak si myslíme, že se nám jako odborům podařilo dosáhnout dobrého výsledku.

Na jaké další požitky se mohou vaši lidé těšit?

Například na výkonnostní bonus, který se vyplácí za měsíc červen ve výši 10 tisíc korun. Zvedli jsme rovněž příplatky za soboty, neděle a za noční o čtyři koruny na úroveň pětadvaceti korun na hodinu. Domluvili jsme nový příplatek za směnnost. R12 – 200 korun, RN – 500 korun měsíčně. Za práci ve svátek jsme ke stávajícímu příplatku sto procent na vánoční dny 24. a 25. prosince a 1. leden domluvili dalších sto procent navíc. Domluvili jsme rovněž zvýšení odměny za pracovní pohotovost u záchrannářů a hasičů o tři koruny, z padesáti na 53 korun. To jsou nejvýznamnější body dodatků kolektivní smlouvy, které jsme vyjednali pro zaměstnance pro letošní rok. Patří sem samozřejmě i náklady sociálního charakteru, sociální fondy, což jsou prostředky, které se čerpají například na stravování, program zdraví, rehabilitace, na letní dětský tábor a podobně. Bavíme se zde o desítkách milionů korun.

Shrnuto, nakonec to bylo úspěšné kolektivní vyjednávání. Souhlasíte?

Kdyby nám někdo na počátku řekl, že dosáhneme uvedených výsledků, tak bychom přinejmenším pochybovali. Zřejmě se odboroví vyjednávači za ta léta praxe vypracovali na solidní úroveň. Podařilo se nám ale zaměstnavatele přesvědčit, že je žádoucí své zaměstnance v těžké době podpořit tak, aby se nedostali do tíživých sociálních podmínek.

Jaký ohlas mají dosažené výsledky u odborářů a zaměstnanců?

V odborech to chodí tak, že když ti nikdo nevynadá, tak to bereš jako úspěch. Zatím mi nikdo nevynadal, tak si myslím, že to zaměstnanci vzali jako dobrý výsledek.

Co očekáváte, že rok 2023 přinese firmám a odborům a na co se chcete zaměřit?

Majitel naší skupiny absolvoval na lokalitách několik besed se zaměstnanci a informoval je o dalších výhledech skupiny Sev.en. Vyplynulo z toho, že minimálně letos by měly pokračovat těžby na úrovni roku 2022. Měly by být dosaženy dobré hospodářské výsledky, byť se ještě neví, jak konkrétně zasáhne uvalené dvojité zdanění zisků do rozpočtů těžebních společností a elektráren. Takže určitou jistotu tady minimálně pro letošní rok máme. Víme také, že na lomu Československá armáda jednou dojde ke konečnému útlumu. Zatím to tam vypadá ještě na několik let těžby. Naše odborové sdružení bude i mimo rámec těžebních organizací dál prosazovat, aby se pro horníky, kteří skončí, vytvořily takové podmínky, aby našli další uplatnění a aby za poctivou práci, kterou tady odvádějí, s nimi bylo dobře zacházeno.

Petr Kolev

Datové schránky jsou nyní povinné pro všechny odborové organizace

V souvislosti s novelou zákona 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v platném znění, která stanoví povinnost užívání datových schránek všemi právními osobami, tedy i odborovými organizacemi, uspořádal OS PHGN pro zájemce z řad odborových funkcionářů v loňském roce online seminář o nových povinnostech odborových organizací. Vzhledem k tomu, že nová úprava nabývá účinnosti 1. ledna 2023, připomínáme základní informace.

Na základě zákona jsou všem právními osobám tedy i **odborovým organizacím od 1. ledna 2023 zřizovány datové schránky.**

Výchozími údaji jsou údaje ze spolkového rejstříku, což je veřejný rejstřík, kde jsou odborové organizace registrovány. Členům statutárního orgánu (zpravidla členové závodního výboru nebo předseda závodního výboru) budou zaslány přístupové údaje do datové schránky, každý člen bude mít vlastní přístup. Stejně se bude postupovat i u odborových organizací, jejichž členové statutárního orgánu jsou pro veřejnost ve spolkovém rejstříku skryti, protože státní správa má k těmto údajům přístup. **Důrazně se doporučuje přístupový údaj nikomu nesdělovat!** Údaje budou zaslány doporučenou poštou. **Datová schránka bude zpřístupněna odborové organizaci i když si žádný člen statutárního orgánu údaje nepřevzme nebo se do schránky nepřihlásí.** Dopisy budou zoselány v průběhu ledna až března 2023.

Jestliže je odborová organizace ve spolkovém rejstříku zapsaná, ale dosud nesplnila svoji povinnost nechat zapsat povinné údaje, mimo jiné svůj statutární orgán, zahájí Ministerstvo vnitra reklamační řízení s příslušným rejstříkovým soudem. Ten osloví odborovou organizaci s výzvou, aby své údaje doplnila. **Doporučujeme tedy odborovým organizacím, které dosud nemají povinné údaje ve spolkovém rejstříku zapsány, aby tak učinily co nejdříve,** protože až k tomu budou vyzvány soudem, bude jim stanovena lhůta ke splnění této zákonné povinnosti.

Po zpřístupnění datové schránky platí **fikce doručení 10 dnů.** To znamená, že každá zpráva, která bude odborové organizaci zaslána prostřednictvím datové schránky, bude považována za doručenu, a to buď dnem, kdy se organizace (prostřednictvím člena statutárního orgánu) do datové schránky přihlásí, a nepřihlásí-li se, potom bude zpráva doručena 10. dnem. **Je tedy nutné, aby si odborová organizace, resp. její statutární orgán, stanovil pravidla, jak bude s datovou schránkou nakládat.** Tedy kdo a kdy se do ní bude přihlašovat, kdo bude vyřizovat písemnosti do ní doručené, jak se budou členové statutárního orgánu navzájem informovat o tom, že do schránky na-

hlédli, kdo a jak bude ukládat doručené zprávy, zda si zřídí pověřenou osobu (viz níže). **V datové schránce si lze zřídit zaslání upozornění na došlou poštu prostřednictvím zprávy SMS nebo do emailu.**

Písemnosti jsou v datové schránce uloženy 90 dní, poté jsou automaticky vymazány, pokud si je subjekt neuloží. Lze je též přesunout do placené služby Trezor Česká pošta.

Doručování prostřednictvím datové schránky státním institucím je **zdarma,** ostatním osobám (banky, obchody, fyzické osoby) za 5 Kč. K tomu účelu si lze předplatit kredit v libovolné výši.

Nejběžnější typy souborů, které lze datovými schránkami zasílat, jsou soubory **PDF, DOC, XLS, JPG, ZFO.**

Do datové schránky může oprávněná osoba (člen statutárního orgánu) zřídit přístup jiné osobě zřízením účtu v datové schránce jakožto pověřené osobě. Pověřená osoba může mít i jen omezený rozsah oprávnění (např. jen pro přijetí zpráv nebo jen pro odesílání apod.) Tento rozsah lze kdykoliv změnit. To může v praxi odborové organizace přicházet do úvahy například pro přístup účetní, která není členkou odborového orgánu.

Stávající znění zákona zavádí též automatické zřízení datové schránky pro každou fyzickou osobu, která po 1. lednu 2023 využije elektronickou identitu pro jakýkoliv účel. Taková fyzická osoba neobdrží přístupové údaje, protože disponuje kvalifikovaným prostředkem pro elektronickou identifikaci. Její datová schránka je zpřístupněna prvním přihlášením nebo 15 dnů po zřízení datové schránky. Zákon dává možnost této osobě svoji datovou schránku znepřístupnit, pokud ji nechce využít. O znepřístupnění si musí osoba požádat. Aktuálně je v parlamentu projednávána novela, která by zrušila automatické zřízení datové schránky fyzické osobě, která není OSVČ.

• Další podrobné informace lze nalézt na webových stránkách:

www.mojedatovaschranka.cz.

Mgr. Markéta Marinková,
JUDr. Antonín Těšík, právníci OS PHGN

STONAVA: V pátek 2. prosince v prostorách PZKO ve Stonavě se konala hornická slavnost Skok přes kůži. Akce má za sebou více než stoletou historii a v OKD se stala již tradiční oslavou hornického stavu. Jedním z bodů akce byla také sbírka na „Barborku“. Účastníkům se podařilo vybrat 220 050 korun. „S úctou a pokorou děkujeme všem laskavým dárcům, kteří přispěli dětem z Barborky,“ řekla předsedkyně spolku Monika Němcová. V současné době Barborka podporuje 32 dětí a pomoc směřuje zejména do vzdělání, volnočasových aktivit, školních či zdravotních pomůcek. Spolek svatá Barbora vznikl 24. června 2004 proto, aby pomáhal dětem, kterým zemřel jeden z rodičů na následky pracovního úrazu, většinou v hornictví.

MOST/MĚDNÍK: Svatou Barboru, patronku havířů, mohli v prosinci potkat lidé na několika místech. Severočeským Mostem pravidelně v předvečer svátku svatě Barbory prochází průvod, který pořádá Spolek severočeských havířů, a se svou patronkou míří k primátorovi města, aby mu předal kouzelné světlo. Přímo v den svátku svatě Barbory mohla veřejnost hornickou patronku potkat na Měděnci na Chomutovsku. Ve štolě Panny Marie Pomocné každoročně připravují hornického Mikuláše. Během adventního odpoledne zavítaly do štol asi dvě stovky návštěvníků. Štola Panny Marie Pomocné vznikla ještě v dobách Rakousko-Uherska jako jedna z prvních prohlídkových štol na našem území. Dnes je společně s dalšími památkami součástí hornické krajiny v okolí vrchu Mědník na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Z regionů

KARVINÁ: Karvinská hornická nemocnice je v očích hospitalizovaných pacientů nejlepší českou nemocnicí. Z pohledu zaměstnanců a ambulantních pacientů je špičkou v Moravskoslezském kraji. Ukázaly to výsledky 17. ročníku celostátního projektu Nemocnice ČR 2022, které 29. listopadu vyhlásila obecně prospěšná společnost Healthcare Institute.

STONAVA: Před čtyřmi roky, 20. prosince 2018, se na odpolední směně ve 29. sloji na Dole ČSM-Sever stalo jedno z nejtragičtějších důlních neštěstí v tuzemské historii. Životy při něm ztratilo dvanáct polských horníků a jeden jejich český kolega. Památku obětí si zástupci OKD připomněli opět u pomníku ve Stonavě, který byl vytvořen právě jako memento této události. Vyjádřit úctu přišli kromě vedení těžební firmy také zástupci státního podniku PRISKO, obce Stonava a firmy Alpex, která zemřelý horníky zaměstnávala. Položit květiny, zapálit svíčku a zavzpomínat chodí k pomníku pravidelně také kolegové tragicky zesnulých horníků.

SOKOLOV: Významné životní jubileum oslavil v prosinci Jaroslav Jiskra, jedna z nejvýznamnějších osobností novodobé historie Sokolovské uhelné. Do ní se čerstvý sedmdesátník nezapsal jen jako dlouholetý vedoucí těžby v lomech společnosti, ale především jako baňský historik, vysokoškolský pedagog a neúnavný propagátor hornických tradic. Za svou práci obdržel Jaroslav Jiskra celou řadu ocenění. V roce 2009 ho například město Sokolov zvolilo osobností roku. Kromě toho je také držitelem dvou desítek vyznamenání, včetně nejvyššího resortního vyznamenání, medaile Jiřího Agricoly.

Měsíčník Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu

HORNÍK – GEOLOG – NAFTAŘ
Vydává: Odborový svaz PHGN, www.osphgn.cz
Editor: Petr Kolev, e-mail: petr.kolev9@gmail.com,
mobil: 739 534 611

Pestré dění 19. prosince v sídle svazu

V samotném závěru loňského roku, 19. prosince, se v sídle OS PHGN v Praze uskutečnila řada svazových akcí. Dopoledne proběhla porada vedení odborového svazu (foto vlevo) za účasti svazových právníků Markéty Marinkové a Antonína Těšíka, prvního místopředsedy Jiřího Waloszka, druhého místopředsedy Josefa Zelenky a předsedy Rostislava Paličky. O poschodí níže se konala pravidelná porada svazových inspektorů bezpečnosti práce před závěrem roku (foto vpravo). Na foto vlevo: SIBP Petr Vavroš, první místopředseda svazu Jiří Waloszek, svazový právník Antonín Těšík, SIBP Ivo Kavka, předseda svazu Rostislav Palička a SIBP Petr Švehla. Podle Jiřího Waloszka, který má BOZP ve své gesci, byla hlavním bodem porady aktualizace seznamu kontrol pracovišť, které budou letos čtyři svazoví právníci zajišťovat v jednotlivých regionech. Na základě do tace z ministerstva práce a sociálních věcí dochází k navýšení počtu těchto kontrol a na poradě účastníci jednali o jejich rozdělení. Na závěr celodenního jednání proběhla odpoledne v sídle odborového svazu členská schůze místní ZO PHGN.

Text a foto: Petr Kolev

V lomech Sev.en Group se hnědé uhlí těží na maximum

V energetické krizi, která v loňském roce zasáhla Českou republiku naplno, skupina Sev.en prokázala, že je stabilním a bezpečným dodavatelem. I v nejtěžších krizových situacích zaměstnanci udrželi těžbu uhlí a výrobu energie na maximu. Jen do října loňského roku se v hnědouhelných lomech ČSA a Vršany na Mostecku vytěžilo zhruba o 450 000 tun uhlí více než ve stejném období loňského roku. Poptávka po uhlí byla a je stále vysoká, v posledních měsících roku se těžilo na maximum technických a personálních možností.

Do letošního října se v lomu ČSA vytěžily dva

miliony tun, v lomu Vršany 7,6 milionu tun uhlí. Společnost průběžně přijímá nové zaměstnance v technických profesích. Přímou na dolech pracuje asi 2500 lidí. Pracovní režim je na ČSA dvanáctihodinový a na lomu Vršany nepřetržitý. Energetické uhelné směsi z lomů se dodávají hlavně do elektráren a tepláren, pro maloodběratele jsou určena necelá čtyři procenta z celkového objemu vytěženého uhlí.

Na dole ČSA se přiblíží těžba k územně ekologickým limitům za dva roky. V současné době zbývá vytěžit 8,5 milionu tun uhlí. Vršany ho mají do roku 2045. (red)

V Dole ČSM se bude hnědé uhlí těžit až do roku 2025

Společnost OKD počítá s těžbou do konce roku 2025, poté plánuje Důl ČSM definitivně uzavřít. Střednědobý výhled těžební společnosti už schválil také vlastník OKD, státem 100% ovládaná společnost Prisko.

„Máme už kompletně vyprodanou veškerou produkci pro rok 2023, kdy se jedná o 1,1 milionu tun čistého uhlí. Ze zhruba 90 % máme vyprodáno i pro rok 2024 a připravujeme se na obchodní jednání o naší produkci v roce 2025,“ říká předseda představenstva OKD Roman Sikora s tím, že letos očekává zisk kolem 6 miliard korun. (OKD, red)

◀ Předávání Záchranářských záslužných křížů

V prostorách zámku Valdštejnů v Litvínově se v závěru roku uskutečnilo předávání Záchranářských záslužných křížů.

Slavnostní večer využívají pravidelně zástupci severočeských společností skupiny Sev.en, aby poblahopřáli držitelům resortní medaile Jiřího Agricoly za zásluhy o české hornictví. V roce 2022 byl za odbory nominován Pavel Murcko (vpravo), který na snímku přebírá věcné ocenění od generálního ředitele těžebních firem skupiny Petra Lenze.

Murcko své profesní působení v těžebních společnostech zahájil na začátku osmdesátých let a dlouhá léta pracoval jako hlubinář, především jako bezpečnostní technik odborové organizace, následně až do ukončení činnosti i jako předseda odborů Dolu Centrum.

Pavel Murcko je nyní místopředsedou Sdružení odborových organizací CCG Most. Předání resortních medailí Jiřího Agricoly se uskuteční 10. ledna v sídle Českého báňského úřadu v Praze.

Text a foto: Jan Pimper

Josef Středula: Klobouk dolů před každým, kdo vykonává hornickou profesi

Předsedu ČMKOS Josefa Středulu není třeba představovat. Tento rozhovor je ale rozhovorem s odborářem, který kandiduje na prezidenta ČR a kterého nepochybně budou volit mnozí horníci. I proto jsme to s otázkami vzali takřka jíc od podlahy a snažili se dobrat k jeho znalosti našeho resortu, zejména jeho nejobtížnější části, a vztahu k němu.

Vedení Českomoravské konfederace odborových svazů sfáralo do severní lokality Důlního závodu 2 přesvědčit se, co vše obnáší práce horníků OKD stovky metrů pod zemí, a že snaha hornických odborů, aby zaměstnanci důlních provozů mohli odcházet do důchodu dříve než zbytek populace, je vzhledem k náročným podmínkám a specifické činnosti práce v podzemí oprávněná. Předčasné důchody pro hlubinné horníky se nakonec odborům podařilo prosadit. Na snímku druhý zprava předseda ČMKOS Josef Středula.

Foto: archiv HGN

Jak vnímáte hornickou profesi?

Jsem z Moravskoslezského kraje, znám spousty lidí, kteří v hornictví pracují nebo pracovali, také jsem měl v rodině báňského záchranáře. Byl u nejtěžších situací, jaké si člověk vůbec dovede představit. Hornickou profesi vnímám dlouhodobě jako nejtěžší práci vůbec.

Jako odborový předák jsem měl samozřejmě možnost navštívit některé doly, detailněji jsem poznal například důl ČSM, hlubinné i povrchové pracoviště. Musím říct: klobouk dolů před každým, kdo tuto profesi vykonává. A myslím si, že je to profese nedocenená. Lidé si neuvědomují, jak zásadní je uhlí mít, jak důležité je ho umět vytěžit a potom zpracovat ve všechno to zboží a výrobky, které běžně používáme a ani nám nedochází, díky čemu jej máme. Bez uhlí hnědého i černého bychom také měli obrovské problémy v oblasti elektrické energie.

Jsem původem ze železáren, kde by bez koksovatelného uhlí nemohl být vyroben ani kilogram železa a následně oceli. Takže je má úcta k hornické profesi dlouholetá a nesouvisí jen s mým povoláním odborového předáka, ale s regionem, ve kterém jsem vyrůstal a do kterého se rád vracím.

Jak vidíte budoucnost regionu, kde se dosud těžilo uhlí?

Já regiony pochopitelně nerozděluju pouze na ty, kde se těží a netěží uhlí, ale také štěrky, písek, kaoline a další, a to jsou také důležité činnosti. Rozdíl je samozřejmě především v náročnosti práce pod povrchem a v podzemí.

Na tuto náročnost se snažím upozorňovat, naposledy třeba japonského velvyslance, kterému jsem doporučil prohlídku Hornického muzea v Petřkovicích, kde je vidět, jak to dříve fungovalo, co jsou to haldy, jak to všechno vypadalo a vypadá. Měli bychom být hrdi na tuto část naší historie a uvědomit si, co všechno stálo, včetně lidských životů, a stojí to, aby se nám dařilo dobře, abychom měli teplo, abychom měli elektřinu...

To bylo spíše o historii, vraťme se ale k budoucnosti hornictví. Jak ji vidíte?

Tu nejbližší vidím dobře vzhledem k problémům s dodávkami plynu. Je proto potřeba, aby se prodloužila doba, kdy budeme mít možnost využívat český zdroj energie, tedy uhlí, ať už hnědé nebo černé. Je to zdroj, který má neustále vysokou hodnotu, v současnosti ještě vyšší, a není proto důvod pro tuto chvíli stanovovat nějaká tvrdá opatření k ukončení činnosti. I když k tomu jednou dojde. A jsem rád, že to kolegově z hornických odborů spolu s ČMKOS dlouhodobě řeší.

V této souvislosti vznikla řada projektů, které se zabývají situací po těžbě. Jaký vás nejvíce zaujal?

Za jeden z absolutně nejlepších projektů považuji ten, který připravuje společnost Sev.en v budoucím bývalém dole na Mostecku. Musím říct, že lepší, komplexnější a zodpovědnější projekt jsem v České republice ještě neviděl. Věřím tomu, že bude realizován a Mostecko bude díky plovoucí elektrárně, novým vesnicím či využití zdrojů, které se dosud za zdroj tolik nepovažovaly, a také vytvoření nových pracovních míst jedním z regionů budoucnosti.

Na říjnové demonstraci, kterou pořádala ČMKOS, vystoupila i skupina ekologů, neodborářů. Proč?

Byla to konsensuální záležitost, kterou jsme diskutovali ještě před pořádáním demonstrace. Dnes už vím, že pokud bych byl znovu před tímto rozhodnutím, tak budu zásadně proti.

Z jakého důvodu?

Kvůli jejich neserióznímu chování, jaké následovalo. Mluví například o vniknutí aktivistů do areálu koksovny Svoboda v Ostravě-Přívoze ještě v týž den. Je to poučení. Člověk je tvor chybný a měl by se z toho umět poučit.

Další kontroverzní otázkou, kterou vám musíme položit, je také takzvané dvojí zdanění firem.

Co se týká zdanění, myslím si, že celá otázka energetiky a jejího zdanění vlastnictví je otevřená a je třeba si vyjasnit to, jestli budeme mít energetiku státní, nebo soukromou. Situace se skutečně úplně vymkla jakékoliv kontrole, ceny vylítly tam, kde jsou pro mnoho lidí neakceptovatelné a musí se to komplexně řešit.

Zaregistroval jsem i u vlastníků současných energetických společností otevřenost k možnosti zestrátnění. Já ale řešení vidím spíš komplexně. Myslím, že k energetice je třeba podobnou debatu, jaká byla o uhelné komisi. Tudiž žádné další zbytečné úskoky, ale nalezení společné cesty a tou jít. Energetika České republiky bude mít bez energetické soběstačnosti obrovité problémy.

Co vy a „zelená politika“?

Přikláním se k tomu, abychom dostavěli atomové zdroje tam, kde je možno využít obnovitelné zdroje, ale ty bohužel v současnosti ani v blízké budoucnosti nevyřeší nedostatek energie pro Českou republiku. Toho bychom si měli být vědomi.

Zároveň bychom se měli brzdít v otázce Green Dealu. Obzvláště po posledním vývoji, přesněji řečeno po úvahách, že by emisními povolenkami byli zatíženi i občané, se ukazuje, že to není vždy dobrá cesta a může způsobit závažné sociální konflikty. Takže za mě je nutno tyto věci vnímat komplexně, nikoliv odděleně jen podle toho, co mně se líbí. A stát se z toho nemůže v žádném případě vyvinut, obzvláště v situaci, kdy bývalý premiér Babiš nebo současný předseda vlády Fiala zvedli ruku pro Green Deal či Fit for 55 anebo pro další zpřísnění v oblasti emisních povolenek.

Jan Exner